

عنوان مقاله:

بررسی تاثیر شیوه های مدیریتی اعمال شده بر مراتع شوریک و حاجو- استان آذربایجان غربی

محل انتشار:

دومین همایش ملی صیانت از منابع طبیعی و محیط زیست (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 6

نویسنده:

احمد احمدی - عضو هیات علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان غربی

خلاصه مقاله:

بمنظور بررسی مدیریت چرا عامل حفظ یا تخریب مراتع دو سامان عرفی بنامهای شوریک و حاجو در حوزه آبخیز سد ارس و منطقه بورالان واقع در 35 کیلومتری بازرگان انتخاب شد. هدف از اجرای این طرح بررسی شیوه های بهره برداری از مراتع شوریک و حاجو است. برای این منظور ابتدا نسبت به مطالعات پوشش گیاهی، فیزیوگرافی، هوا و اقلیم شناسی، ژئومرفولوژی و مدیریت اعمال شده بر مراتع اقدام گردید. در این بررسی مبنای کار واحدهای ژئومرفولوژی انتخاب گردیده و برای رسیدن به واحدهای کاری نقشه های شیب، جهات جغرافیایی، ارتفاع، سنگ شناسی و رخساره های ژئومرفولوژی با همدیگر تلفیق گردیدند. مطالعات پوشش گیاهی در داخل واحدهای کاری و بر اساس نمود ظاهری و روش فلورستیک و بر پایه 2 تا 3 گونه غالب چند ساله انجام گردید. ضمناً گرایش مراتع با استفاده از ترازی گرایش، وضعیت با استفاده از روش چهار فاکتوری و ظرفیت با استفاده از روش قطع و توزین تعیین گردید. علاوه بر روش فوق الذکر جهت بررسی مدیریت حاکم بر دو سامان عرفی داده های موردنیاز بروش مصاحبه جمع آوری و با استفاده از آزمون (Z) مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج حاصله نشان می دهد که در سامان عرفی شوریک بین تعداد دام و ظرفیت مراتع تعادل وجود دارد ولی در سامان عرفی حاجو بین تعداد دام و تولید علوفه تعادل برقرار نیست. در مراتع شوریک چرای تاخیری اعمال می گردد بدین معنی که دامداران شوریک سعی می کنند تا چرای برخی از مناطق ضعیف را بمنظور تجدید حیات پوشش گیاهی به تاخیر بیندازند. در مورد دام مازاد، دامداران شوریک هنگام بروز خشکسالی اقدام به فروش تعدادی از دامهای خود نموده تا از این طریق فشار وارده بر مرتع را کاهش دهند در حالیکه دامداران حاجو اساساً توجهی به این مسائل ندارند و سعی می کنند تا هر چه بیشتر بر تعداد دامهای موجود بیفزایند. در سامان عرفی شوریک به دلیل روابط خویشاوندی حاکمیت متمرکز بوده و یک نفر بعنوان قدرت بلامنازع مطرح می باشد در سامان عرفی حاجو به علت اختلافات قومی حاکمیت متمرکز نبوده و فرد مقتدری وجود ندارد. در مراتع حاجو دام در دستجات جداگانه توسط اشخاص مختلف در مراتع چرانیده می شوند ولی در سامان عرفی شوریک تمام دامهای موجود بصورت دسته جمعی در مرتع چرانیده می شوند. چرای دام در دستجات مختلف با توجه به رقابت حاصله در دسترسی به علوفه بهتر موجب تخریب پوشش گیاهی و خاک می گردد. در این تحقیق دو شیوه مدیریتی پروانه چرا و واگذاری طرحهای مرتعداری مورد مقایسه قرار گرفت و مدیریت حاکم بر شوریک بدلیل رعایت تعادل بین دام و مرتع بعنوان الگوی موفق معرفی شد و در مورد نحوه اداره مراتع توسط دولت پیشنهادات لازمه ارائه گردید.

کلمات کلیدی:

مدیریت چرا، استان آذربایجان غربی، سامانهای عرفی شوریک و حاجو

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/491108>

